

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 200/2018-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. júla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej spoločnosťou HKP Legal, s. r. o., Križkova 9, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa Mgr. Petra Kuboviča, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 50/2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 50/2014 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 50/2014 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré j e Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava IV j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 390,50 € (slovom tristodeväťdesiat eur a päťdesiat centov) na účet spoločnosti HKP Legal, s. r. o., Križkova 9, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. mája 2018 doručená s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 50/2014 (ďalej len „namietané konanie“).

2. Z obsahu s'ťažnosti a k nej pripojených príloh vyplynulo, že s'ťažovateľka vystupuje v procesnom postavení žalobkyne v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 50/2014 (pred tým vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25 C 244/2013). S'ťažovateľka podala žalobu, ktorou sa domáhala predovšetkým toho, aby súd zrušil podielové spoluvlastníctvo

na základe vypracovaného geometrického plánu a rozdelil nehnuteľnosti zapísané v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] v obci [REDAKOVANÉ] do výlučného vlastníctva žalovaného a sťažovateľky, pôvodne na Okresnom súde Nitra 22. augusta 2013. Rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 23. januára 2014 bola právna vec sťažovateľky prikázaná na prejednanie okresnému súdu.

3. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla podrobný prehľad procesných úkonov okresného súdu, ako aj procesných strán v namietanom konaní, z ktorého vyplýva, že súdne konanie trvá takmer päť rokov bez toho, aby okresný súd vo veci rozhodol. Sťažovateľka počas roka 2015 podala dve sťažnosti na prietahy v namietanom konaní predsedníčke okresného súdu, ktoré boli vyhodnotené ako nedôvodné.

4. Z hľadiska posúdenia relevantných kritérií, ktoré ústavný súd hodnotí pri posudzovaní existencie prietahov v konaní, sťažovateľka uviedla:

a) spor o vyporiadanie a zrušenie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nie je právne ani skutkovo zložitý, najmä nie natoľko zložitý, aby súd o ňom nebol schopný právoplatne rozhodnúť ani po piatich rokoch od začatia konania,

b) sťažovateľka neprispela k prietahom v konaní alebo k jeho spomaleniu; na výzvy reagovala bezodkladne, a pokiaľ aj spomalila nevedome konanie súdu, pretože nebola zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, snažila sa nedostatky bezodkladne odstrániť,

c) nečinnosť a neefektívnu činnosť okresného súdu nemožno podľa názoru sťažovateľky ničím ospravedlniť.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal okresnému súdu, aby v namietanom konaní konal bez

zbytočných prietáhov, priznal sťažovateľke primerané finančné zadost'učinenie vo výške 5 000 € a úhradu trov právneho zastúpenia.

6. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady pre prijatie sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie, a preto ju uznesením č. k. I. ÚS 200/2018-10 z 30. mája 2018 prijal na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

7. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 31. mája 2018 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti a ústavnému súdu predložila súdny spis.

8. Predsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku sp. zn. 1 SprV/106/2018 doručenom ústavnému súdu 25. júna 2018 súhlasila s upustením od ústneho pojednávania a k priebehu namietaného konania uviedla:

„Po preskúmaní spisu sp. zn. 16C/50/2014 s poukazom na súdom vykonané úkony v danej veci mám za to, že vec nie je právne a skutkovo zložitá. Jedná sa o štandardnú rozhodovaciu agendu súdu.

Zo správneho registra tunajšieho súdu som zistila, že postup súdu v konaní sp. zn. 16C/50/2014 bol dňa 16.07.2015 a dňa 10.11.2015 prešetrovaný na základe podanej sťažnosti Spr. 2070/2015 v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, so záverom, že sťažnosť na prietáhy súdu v označenom konaní bola v oboch prípadoch nedôvodná.

Je pravdou, že aktuálna dĺžka konania síce nie je optimálna, napriek tomu postup okresného súdu smeruje k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. Na dĺžku konania má vplyv skutočnosť, že v konaní nebol presne špecifikovaný predmet zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva a súd musel žalobkyňu (sťažovateľku) na špecifikáciu nehnuteľností viackrát vyzývať. Uvedená skutočnosť taktiež predĺžila samotné konanie. Vzhľadom na to, že vo veci bol Okresným súdom Nitra nesprávne vyrubенý súdny poplatok,

vyzval súd žalobkyňu na doplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu, uvedená skutočnosť však predmetné konanie žiadnym spôsobom nepredĺžila, nakoľko zároveň s výzvou na doplatenie súdneho poplatku vyzýval súd žalovaného prostredníctvom jeho právneho zástupcu na vyjadrenie sa k žalobe, pričom právny zástupca žalovaného predložil súdu svoje vyjadrenie až po dlhšom časovom období.

Je tiež potrebné z celkovej doby trvania konania odpočítať časový úsek, počas ktorého sa predmetný spis nachádzal na Okresnom súde Nitra, kam bola žaloba pôvodne podaná, resp. na Najvyššom súde Slovenskej republiky v súvislosti s rozhodovaním o prikázaní veci inému súdu z dôvodu vhodnosti. Jedná sa o obdobie, ktoré tunajší súd nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť.

K dĺžke konania prispela aj potreba vykonania znaleckého dokazovania, pričom zo spisu vyplýva, že na predĺženie znaleckého dokazovania, mal vplyv aj žalovaný, nakoľko z vyjadrenia súdneho znalca vyplýva, že v čase vykonávania znaleckého dokazovania požiadal žalovaný o zrušenie termínu zamerania a zameranie bolo vykonávané viackrát a zároveň znalecký posudok nebol súdu predložený ihneď po jeho vypracovaní z dôvodu žiadosti žalovaného o posunutie termínu vyhotovenia znaleckého posudku. Uvedené skutočnosti vyplývajú z podania súdneho znalca, nachádzajúceho sa v spise na č. l. 228. Spis tunajšieho súdu sa u súdneho znalca nachádzal v období od 08.01.2016 do 28.07.2017, pričom uvedené obdobie taktiež nie je možné pripísať na vrub tunajšiemu súdu.

Vo veci bol viackrát vytyčený termín pojednávania, pričom pojednávania uskutočnené dňa 14.05.2014 bolo odročené z dôvodu snahy o mimosúdnu dohodu medzi stranami sporu, pojednávanie konané dňa 15.07.2014 bolo odročené z dôvodu potreby presnej špecifikácie nehnuteľností, pojednávanie konané dňa 17.06.2015 bolo odročené z dôvodu potreby vykonania znaleckého dokazovania. Zároveň termín pojednávania vytyčený na deň 04.12.2017 bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu, pričom sa jedná o okolnosť, ktorá nemôže byť žiadnym spôsobom ovplyvnená. K dátumom vytyčených termínov pojednávania mám zároveň za potrebné uviesť, že zákonní sudcovia konajúci vo veci, vytyčujú termíny pojednávania v závislosti na ich časových možnostiach.

K samotnej dĺžke konania prispeli aj strany sporu. Či už žalobkyňa nepredložením presnej špecifikácie nehnuteľností alebo žalovaný nepredkladaním vyjadrení v súdom stanovených lehotách. Zo spisu sp. zn. 16C/50/2014 vyplýva, že v konaní boli pojednávania

viackrát odročované, resp. zrušené na žiadosť právneho zástupcu žalovaného. Odročovanie pojednávani a vytyčovanie nových prispieva taktiež k celkovej dĺžke konania.

Som toho názoru, že nie len súd by mal v konaní postupovať tak, aby sa zbytočne nepredlžovalo, ale aj strany sporu sú povinné počínať si tak, aby súd mohol v danej veci dospieť čo najskôr k rozhodnutiu vo veci samej a odstrániť tak právnu neistotu strán sporu.

Poukazujem na to, že dĺžka konania je spôsobená aj objektívnymi príčinami v súvislosti s personálnymi zmenami zákonných sudcov, keď vo veci došlo k zmenám zákonných sudcov, z ktorých každý sa musel s vecou oboznámiť, pričom každý sudca mal aj vlastné súdne oddelenie.

Záverom konštatujem, vzhľadom k okolnostiam prípadu, spolu s prihliadnutím na správanie strán sporu v označenej právnej veci, že v napadnutom konaní nedošlo k súdnym prieťahom, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné. Navrhujem preto, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/50/2014, porušené nebolo.

Vzhľadom na zistený stav konania sp. zn. 16C/50/2014, ale zohľadňujúc aj ostatné okolnosti prípadu, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že došlo k porušeniu práva sťažovateľa, považujem priznanie ním žiadanej sumy vo výške 5.000,- EUR za neprimerané (neprimerane vysoko požadované finančné zadostučinenie).“

9. Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu doručenom ústavnému súdu 9. júla 2018 uviedol, že *«na svojej sťažnosti naďalej v nezmenenom rozsahu trvá a žiada Ústavný súd, aby jej sťažnosti v celom rozsahu vyhovel. Porušovateľ vo svojom Vyjadrení zo dňa 21.06.2018 (ďalej ako „Vyjadrenie“) uvádza, že aktuálna dĺžka konania síce nie je optimálna, napriek tomu postup okresného súdu smeruje k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. Sťažovateľka však naďalej trvá na svojom tvrdení, že k vytvoreniu želateľného stavu právnej istoty, dochádza až konečným právoplatným rozhodnutím súdu vo veci. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nestačí, aby súd vec prerokovali prípadne vykonal rôzne*

úkony, bez toho, že by cieleným a systematickým postupom dospel k definitívnemu rozhodnutiu vo veci.

Nemožno opomenúť základnú skutočnosť, že odo dňa podania návrhu na začatie konania (t.j. dňa 22.08.2013) do dnešného dňa ubehlo už skoro 5 rokov bez toho, aby súd (porušovateľ) vo veci meritórne rozhodol, a tým nastolil stav právnej istoty.

Tak ako sťažovateľka uviedla aj vo svojej sťažnosti, princíp rýchlosti a hospodárnosti konania (v súčasnosti explicitne vyjadrený v článku 17 Civilného sporového poriadku) je jedným z kľúčových ústavnoprávnych princípov riadneho fungovania procesu, ktorý je garantovaný viacerými právnymi inštitútmi, v rámci ktorých môže súd smerovať konanie k rýchlemu a efektívnemu rozhodnutiu vo veci. Preto žalobca nesúhlasí s tvrdením okresného súdu (porušovateľa), že k samotnej dĺžke konania prispeli aj strany sporu. Sťažovateľke sa nemôže prikladať za vinu, že nepredložila presnú špecifikáciu nehnuteľností, nakoľko nebola zastúpená právne kvalifikovanou osobou, a tieto nedostatky sa snažila odstrániť bezodkladne po tom, ako sa o tejto skutočnosti dozvedela a poskytnúť súdu takú súčinnosť, aby bolo vo veci rozhodnuté čo najskôr. Napokon sťažovateľka tieto nedostatky odstránila ešte v roku 2014, a aj napriek tomu trvá tento stav právnej neistoty u sťažovateľky viac ako štyri roky.

Sťažovateľka sa podaním návrhu na začatie súdneho konania snažila doceliť zrušenie podielového spoluvlastníctva, pričom vyhotovila na svoje náklady aj geometrický plán, ktorý je totožný s tým, ktorý pripravila súdna znalkyňa, s tým rozdielom, že na geometrický plán sťažovateľky nebolo do dnešného dňa prihliadnuté a ďalšie znalecké dokazovanie len navýšilo trovy konania a predĺžilo súdne konanie. Rozdelenie nehnuteľnosti je pritom právne ako aj fakticky možné, sťažovateľka dokonca pre urýchlenie súdneho konania, ako aj zrušenie podielového spoluvlastníctva ustúpila žalobcovi lepšiu (vhodnejšiu a hodnotnejšiu) časť nehnuteľnosti a žiadala len ornú pôdu, pričom nehnuteľnosť - usadlosť nachádzajúcu sa na pozemku, prenechala žalovanému.

Ako uvádza okresný súd vo svojom vyjadrení, je zrejmé, že žalovaný spôsobil svojím konaním úmyselné prieťahy v konaní, a to oneskoreným predkladaním vyjadrení, predkladaním žiadostí o odročenie nariadených pojednávaní, resp. ich zrušenie. Sťažovateľka je z uvedeného dôvodu presvedčená o tom, že nemôže byť na jej ťarchu nečinnosť žalovaného, na ktorú počas konania poukazovala a tiež dodáva, že súd má

zákonné prostriedky, akými môže priesťahom v konaní zabrániť, resp. ich odstrániť, čo vyplýva aj z konštantnej judikatúry Ústavného súdu. V danom prípade však k využitiu týchto prostriedkov zo strany konajúceho súdu nedošlo.

Dňa 14.05.2014 bolo odročené pojednávanie z dôvodu snahy o mimosúdnu dohodu medzi stranami sporu, sťažovateľka však uvádza, že sa niekoľko rokov pokúšala so žalovaným dohodnúť, avšak nebolo to možné, čoho dôkazom sú aj listiny (dôkazy), priložené k návrhu na začatie konania. Súd preto namiesto pokusov o mimosúdnu dohodu, mal v merite veci rozhodnúť a nespôsobiť tak ďalšie priesťahy v konaní.

Sťažovateľka naďalej trvá na svojom tvrdení, že v dôsledku neefektívneho postupu porušovateľa vzniknuté neodôvodnené priesťahy, ktorými sa konanie neprimerane predĺžilo, viedli k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že Ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre (napr. III. ÚS 337/2017) uviedol, že predmetné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, kde oprávnený subjekt požiadala o odstránenie právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priesťahy v súdnom konaní.

Sťažovateľka sa pokúšala niekoľkokrát urgovať súd (návrh na vydanie uznesenia o skončení dokazovania, doloženie špecifikácii, vyjadrenia k znaleckému dokazovaniu), ale ten na žiadne z jej podaní nereagoval, a preto využila Ústavnú sťažnosť, ktorú považovala za efektívnejší spôsob nápravy, ako sú písomné podania adresované okresnému súdu, na ktoré do dnešného dňa nedostala odpoveď.

Sťažovateľka súhlasí s tvrdením okresného súdu, ktorým poukazuje na skutočnosť, že nie len súd by mal postupovať v konaní tak, aby sa zbytočne nepredlžovalo, ale aj strany spory sú povinné počínať si tak, aby súd mohol v danej veci dospieť čo najskôr k rozhodnutiu vo veci samej a odstrániť tak právnu neistotu strán sporu. Pokiaľ však jedna zo strán sporu (v tomto prípade žalovaný) neposkytuje súdu náležitú súčinnosť na rozhodnutie o veci, súd disponuje dostatočným množstvom procesných inštitútov na to, aby

eliminoval účelové správanie sa tej strany sporu, ktorá sa snaží úmyselne oddaľovať skončenie sporu (právoplatné rozhodnutie vo veci samej).».

Sťažovateľka súčasne uviedla, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v konaní pred ústavným súdom.

10. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

11. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

12. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v jej právnej veci.

13. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj základného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade

s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania (obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016).

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

17. Preskúmaním doterajšieho priebehu namietaného konania pred okresným súdom ústavný súd zistil, že ide o konanie o zrušenie podielového spoluvlastníctva, ktoré patrí do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Uvedené konanie nemožno považovať za právne alebo skutkovo zložité, čo vo svojom vyjadrení potvrdila aj predsedníčka okresného súdu.

18. Druhé kritérium, ktoré sa analyzuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k namietanému porušeniu označených práv, je správanie s'ťažovateľa. Ústavný súd konštatuje, že k priet'ahom v danom súdnom konaní s'ťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne čiastočne prispela opakovaným nesprávnym špecifikovaním predmetu vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, na čo bola okresným súdom viackrát upozorňovaná a vyzývaná na odstránenie nezrovnalostí.

19. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

Zo s'ťažnosti a z predloženého súdneho spisu vyplýva, že namietané súdne konanie na okresnom súde po prikázaní mu veci rozhodnutím najvyššieho súdu trvá od 13. februára 2014 a dosiaľ nebolo vo veci meritórne rozhodnuté, i keď zo zistenia ústavného súdu súčasne vyplýva, že pojednávanie konané 12. júla 2018 bolo odročené na 6. august 2018 pre účely vyhlásenia meritórneho rozhodnutia, teda v blízkej budúcnosti bude právna neistota s'ťažovateľky, zatiaľ neprávoplatne, odstránená.

Ústavný súd po posúdení postupu okresného súdu dospel k zisteniu, že k predĺženiu konania čiastočne prispel aj žalovaný, a to oneskoreným predkladaním vyjadrení, opakovanými žiadosťami o odročenie, resp. zrušenie termínu pojednávania. Pokiaľ okresný súd vo svojom stanovisku zdôrazňuje prispenie k predĺženiu namietaného konania práve z uvedeného dôvodu, mohol podľa názoru ústavného súdu s poukazom na kontradiktórnosť konania, procesnú zodpovednosť strán sporu a zásadu „bdelemu patrí právo“ zvoliť efektívnejší prístup a využiť procesné inštitúty vyplývajúce z Civilného sporového poriadku

(predtým Občianskeho súdneho poriadku) na zabezpečenie plynulejšieho priebehu namietaného konania.

Ústavný súd tiež konštatuje, že okolnosťou, ktorá v najväčšom rozsahu narušila plynulosť konania vo veci sťažovateľky, bola nečinnosť okresného súdu po nariadení znaleckého dokazovania, keď napriek lehote troch mesiacov na vypracovanie znaleckého posudku stanovenej uznesením okresného súdu zo 7. októbra 2015 okresný súd urgoval predloženie znaleckého posudku až 14. júna 2017 a znalecký posudok mu bol predložený až 28. júla 2017, teda s viac ako ročným oneskorením. Ani v tomto prípade okresný súd nevyužil možnosť uloženia poriadkového opatrenia.

20. Ústavný súd po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania, ktorým je usporiadanie vlastníctva k nehnuteľnosti, správania sťažovateľky a postupu okresného súdu, zohľadňujúc celkovú dĺžku konania (viac ako štyri roky na okresnom súde a celkovo viac ako päť rokov) bez meritórneho rozhodnutia, dospel k záveru, že v postupe okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu (bod 1 výroku).

21. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

22. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

23. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho

domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

24. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti požadovala finančné odškodnenie v sume 5 000 €, ktoré odôvodňovala bezdôvodným predlžovaním stavu právnej neistoty, ktorý sa týka jej vlastníckeho práva, ktoré je obmedzené, pokiaľ ide o nakladanie so spornou nehnuteľnosťou.

25. Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 500 €, ktorú považoval s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu za primeranú.

26. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

27. Právny zástupca sťažovateľky si uplatnil trovy právneho zastúpenia podľa vyhlášky v celkovej sume 570,06 €. Za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (prevzatie a príprava zastúpenia sťažovateľky a písomné podanie sťažnosti) patrí právnomu zástupcovi sťažovateľky za každý úkon právnej služby odmena vo výške 153,50 € spolu s paušálnou náhradou 9,21 €, čo predstavuje sťažovateľkou sumu 390,50 € s DPH, keďže právny zástupca je platcom DPH (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

Ústavný súd nepriznal úhradu trov za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2018 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu), pretože toto vyjadrenie neobsahovalo žiadne skutočnosti významné pre rozhodnutie ústavného súdu.

28. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku).

29. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júla 2018